خبر

## «اگر برگشتم» با روایت زندگی شهید حسن‌زاده

کتاب «اگر برگشتم» روایت زندگی شهید «محمدحسین حسن‌زاده» از فرماندهان یزدی دوران دفاع‌مقدس توسط انتشارات سوره مهر به بازار کتاب عرضه شد.

محمدصادق کوچک‌زاده، سرپرست حوزه هنری یزد از انتشار کتاب «اگر برگشتم» با موضوع دفاع‌مقدس به قلم مرضیه قائمی‌زاده، نویسنده یزدی خبر داد و در این‌باره افزود: در این زندگینامه داستانی، بخشی از سبک زندگی، شخصیت، منش، ایثار و مجاهدت‌های سردار شهید «محمدحسین حسن‌زاده» روایت شده است. مرضیه قائمی‌زاده که برای پژوهش، جمع‌آوری اطلاعات و نوشتن این کتاب شش ماه وقت صرف کرده نیز با بیان این‌که همه شهدا برای ما مهم و ارزشمند هستند، گفت: هرکدام از شهدا اخلاق و روحیه خاص خود را داشتند که روحیات ممتازی است و ما اگر از هر شهید، یک روحیه و اخلاق ممتاز بگیریم و آن خصلت را در خودمان تقویت کنیم در زندگی ما و جامعه بسیار اثربخش خواهد بود. گفتنی است، سردار شهید «محمدحسین حسن‌زاده» ۱۰ تیرماه ۱۳۳۷ در فیروزآباد شهرستان میبد در خانواده‌ای متدین و سختکوش به دنیا آمد. وی پس از اخذ مدرک دیپلم در رشته طبیعی، در یک شرکت راهسازی به کار مشغول شد و همزمان با پیروزی انقلاب اسلامی و فرمان امام خمینی(ره) مبنی بر تشکیل بسیج، دعوت امام را لبیک گفت و به همراه جمعی از دوستانش بسیج میبد را پایه‌گذاری کردند./ایسنا

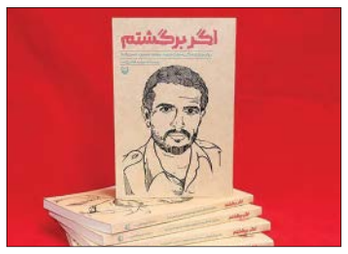


### بررسی آثار و شخصیت طاهره صفارزاده در سالروز درگذشت استاد

# شاعر ستم ستیز

لیلا کردبچه
شاعر و پژوهشگر

**طاهره صفارزاده از زمره شاعرانی است که شعرش آیینه زمانه‌اش بوده است، یعنی در جهان امروز و به‌عنوان شاعری امروزی و نواندیش، نه‌تنها وقتی در شعرش به فردیت احساسات، عواطف، مسائل شخصی خود و هم‌عصرانش می‌پردازد، بلکه حتی هنگامی‌که سراغِ مضامین دست‌فرسود و قلم‌فرسود مذهبی می‌رود، بی‌تأسی از انبوه شاعرانِ پیش از خود، که این مضامین را در قالب‌های کهنه و با زبانی قدیمی و مضمون‌پردازی‌ها و تصویرسازی‌هایی تکراری به رشته تحریر درآورده بودند، نشان می‌دهد شاعری مدرن و امروزی است، متعلق به دنیای امروز است و تصمیم ندارد حرفش را، اگرچه عموم به شنیدن آن در قالب‌های شعری کهنه عادت دارند، با کهنگی عجین و قرین سازد. هم از این روست که طرحی نو درمی‌افکند و بنای رفیع شعر نیمایی آیینی را برمی‌آورد. صفارزاده از چهره‌های شاخص و درخشان شعر معاصر به شمار می‌رود؛ شاعری که پایه‌گذار شعر نیمایی دینی است و مفهوم‌گرایی اندیشه‌محوری و دین‌باوری از مؤلفه‌های اصلی شعر او محسوب می‌شود.**

### شاعری چندوجهی

صفارزاده، نخستین اثرش را در آغاز دهه ۴۰ منتشرکرد اما به‌طور عمده در دهه ۵۰ به شکوفایی و اشتهار رسید و با انتشار مجموعه شعرهای «طنین در دلتا»، «سد و بازوان» و «سفر پنجم» خلاقیت‌های ویژه‌ای در شعرش بروز داد و در کانون توجهات ادبی قرار گرفت و این در حالی بود که همزمان با درخشش در حوزه شعر، در عرصه‌های دیگر نیز خوش درخشید؛ در عرصه ترجمه، تدریس، و پژوهش و چند سال بعد نیز از سوی سازمان نویسندگان آفریقا و آسیا به‌عنوان شاعر مبارز و زن نخبه و دانشمند مسلمان برگزیده شد. امروز، در حوزه تألیف و ترجمه، افزون بر مقالات و مصاحبه‌های علمی، ادبی دینی و اجتماعی، از صفارزاده یک مجموعه داستان ۱۲مجموعه شعر، چهار گزیده اشعار و ۱۲اثر ترجمه یا درباره نقد ترجمه در دست داریم.

### یک شاعر مدرن

درواقع صفارزاده، بی‌اغراق یکی از مهم‌ترین شاعران نواندیش و مدرن شعر معاصر محسوب می‌شود که متأسفانه روی شعرش کمتر تمرکز شده و میان آثار او، اقبال توجه و تمرکز، بیشتر متوجه ترجمه‌های او بوده است، همان‌طور که در شعر زنان معاصر نیز این توجه و تمرکز، بیشتر معطوف به زنان شاعری شده است که دست‌کم ظاهر و رنگ و روی مدرن‌تری داشته‌اند و حال آن‌که اشعار صفارزاده، با بهترین نمونه‌های نیمایی و سپید پهلو می‌زند و توجه به توانایی او در سرایش شعر مدرن مذهبی، خود دلیل و تأکید دیگری است بر توانمندی او، چراکه می‌دانیم سرایش شعر مدرن مذهبی، اگر آسان بود، امروز تعداد انگشت‌شماری شعر سپید و نیمایی مذهبی خوب نداشتیم.

صفارزاده، شاعری اندیشمند بوده و جوهر اصلی شعر او همان اندیشه‌ای است که راهی برای بیرون رفتن از ذهن آدمی جست‌وجو می‌کند و در بسیاری از اشعار او، جوهر ناب شعری و اندیشه، بدون فدا کردن یکی برای دیگری، همراه و همدوش هم، شاکله شعر را سر و سامان می‌دهند و از همین منظر است که می‌بینیم لازم است بر اندیشه‌ها و اندیشه‌ورزی صفارزاده در شعرش تمرکز کنیم، همان‌طور که بر موسیقی در شعر مولانا، ایهام در شعر حافظ، زبان‌آوری در شعر سعدی، نمادگرایی در شعر اخوان، زنانگی در شعر فروغ، عرفان در شعر سپهری و عشق در شعر مشیری تمرکز می‌کنیم. اندیشه‌های صفارزاده را می‌توان در دو دسته سیاسی و اجتماعی مورد تحلیل و بررسی قرار داد. توجه به شعر سیاسی از آغاز پیدایش شعر فارسی وجود داشت و در ادامه همان روند، مضمون سیاست در شعرهای صفارزاده نیز به طرز بارزی وجود دارد.

او از نخستین شاعران ایرانی به شمار می‌رود که مضامین ضدامپریالیستی را در شعرهایش به طور مستقیم و شجاعانه مطرح کرده است و در کنار نوآوری‌ها و خلاقیت‌های دیگر، افق جدیدی را در شعر فارسی در ارتباط با انتقاد سیاسی باز می‌کند و طنزهای ظریف، کنایه‌های نیشدار و استعاره‌های زیبایش، همگی فراخوانده می‌شوند تا خدعه ظالمان را افشا کنند. از همین رو، او شعر را به عنوان سلاحی برنده بر ضداستبداد و ستم به کار برد و شعرش ستایشگر عدالت و صلح و مردمی و برابری می‌شود. اما شعر مذهبی، چه نسبتی با اندیشه‌های او دارد؟

### شعری ستم ستیز

صفارزاده همان‌طورکه گاهی وارد مبارزه می‌شود و حاکمان سیاسی را با تیغ انتقاد خود و با شجاعتی مثال‌زدنی به جدال می‌کشد، در شعرهای مذهبی‌اش نیز ستم‌ستیزی را در مرکزیت مضمونی خود قرار می‌دهد.

همان‌طور که به عدالت به عنوان یک حق اجتماعی برای تمامی انسان‌ها اعتقاد دارد و حتی گاهی به وجه قانونی عدالت نیز توجه می‌کند و معتقد است همه باید دربرابر قانون یکسان و از استانداردهای رفاه اجتماعی و اقتصادی برابری برخوردار باشند در شعرهای مذهبی‌اش نیز عدالت‌طلبی را در محوریت مضمونی خود قرار می‌دهد و همواره به ستایش آن عدالتی می‌پردازد که تیشه بر ریشه ظلم و ستم می‌زند. همچنین توجه او به آزادی و آزادیخواهی نیز از همین منظر قابل توجه است.

در ادبیات معاصر، بحث آزادی و آزادیخواهی یکی از گسترده‌ترین موضوعات است و صفارزاده نیز همواره هم‌آواز با شاعران معاصر خود فریاد آزادی سر می‌دهد و دخالت و نفوذ استعمارگران را به امور داخلی کشورهای جهان سوم محکوم می‌کند و می‌گوید: «ما شاکیان/ ما زخم‌خوردگان/ ما قله‌های غربت و تنهایی/ جویندگان حشمت آزادی/ در دستمان فقط فسانه و تاریخ مانده است» و نکته قابل‌توجه در این میان این است که در شعرهای آیینی و مذهبی خود نیز سویه آزادی انسان‌ها، آزادیخواهی، آزادگی و آزاداندیشی را مورد توجه قرار می‌دهد.

درواقع درونمایه‌های اجتماعی شعر صفارزاده را به هیچ روی نمی‌توان و نباید از درونمایه‌های مذهبی و آیینی اشعار او جدا دانست، چراکه او از مذهب به بعدهای انسانی‌اش توجه دارد و به طور ویژه آن ابعادی که برای جایگاه انسان در بستر اجتماع ارزش قائل هستند.

میان مضامین اجتماعی اشعار طاهره صفارزاده، انتقاد اجتماعی برجسته‌ای به چشم می‌خورد که البته گاهی مستقیم است و گاهی غیرمستقیم و همین انتقاد اجتماعی را می‌توان از مهم‌ترین ارکان ایجاد جامعه اسلامی دانست که در پی آن، جامعه مدنی به سمت و سوی مدینه فاضله گام برمی‌دارد.

از سویی دیگر می‌بینیم در اشعار طاهره صفارزاده توجه به علم و دانش دیده می‌شود و خود نیز جایی می‌گوید که دانش امروز بیشترین کمک را به فاتحان قلعه بیداد کرده و چراغی در دست رذالت نفس اماره داده است و البته نیازی به ذکر این موضوع نیست در دین اسلام تأکید ویژه بر دانش، دانش‌اندوزی و اهمیت علم و دانش شده است و حدیث «اطلبوا العلم ولو بالصین» خود آشکارترین صحه بر اهمیت علم و دانش در اسلام است.

صفارزاده در مورد صلح نیز می‌گوید: «معنای صلح چیست/ در سرزمین من/ در سرزمین تو...» و معتقد است در این جامعه جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، تنها در گفتار صحبت از صلح است، اما در واقعیت چیزی از صلح وجود ندارد و افرادی که ادعای صلح و آزادی را مطرح می‌کنند در عمل به شکل کشتارگران ظاهر می‌شوند و فریاد اعتراض او حتی سازمان ملل را هم در برمی‌گیرد، سازمانی که ادعای برقراری قانون برای صلح و دوستی میان کشورها را شعار خویش قرارداده است، اما در عمل توسط قانون‌شکنان نادیده گرفته می‌شود و با تأملی مختصر در آموزه‌های دینی و به‌ویژه نهج‌البلاغه می‌بینیم صلح و دوری از جنگ و رسیدن به آرامش و زندگی در صلح، تا چه اندازه مورد توجه این آموزه‌ها و متون قرار گرفته است.

مبارزه با مفاسد و آسیب‌های اجتماعی نیز یکی دیگر از موضوعاتی است که صفارزاده به آن می‌پردازد. در این مورد شاعر فریاد اعتراض سر می‌دهد. شعر «کودک قرن» او آیینه‌ای از وضعیت فاسد اجتماعی آن روز است و کیست که نداند دغدغه اصلی تمامی ادیان، مبارزه با مفاسد و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آنهاست.

### دفاع از تفکر در شعر

در شعر صفارزاده، جانبداری از اندیشه یا حضور تفکر در شعر امری جدی است به طوری که او شعر خود را به طور کامل در خدمت عقاید و اندیشه‌های خود به کار می‌برد. او شاعری اندیشمند و متفکر است و همه‌چیز در دیدگاه او در عمق اندیشه رنگ شعر می‌گیرد و گویی در عمق تجربه‌های واقعی، خود را با آمیزه‌ای از تفکر به شعری سخت، محکم، دقیق و عمیق تبدیل می‌کند. او تفکر و اندیشه را بر عاطفه و احساس مقدم می‌دارد و این زمانی است که شاعر برای خود رسالت و تعهدی قائل باشد و همین‌جاست که شعر صفارزاده، تکلیف خود را در مرز معلق میان دو نحله «شعر متعهد» و «هنر برای هنر» یک‌سره روشن می‌کند و طریق تعهد را آشکارا برمی‌گزیند؛ تعهدی اجتماعی که به دو شکل شعر اجتماعی و شعر آیینی رخ می‌نماید.

شعر طاهره صفارزاده را از هر جهت که نگاه کنیم، شعری مدرن و تمام‌عیار است؛ شعری بازتابنده آنچه جامعه متمدن از مؤلف انتظار دارد و آنجا که می‌خواهیم به‌طور مشخص از شعرهای آیینی و مذهبی او سخن بگوییم، نو بودن، امروزی بودن، و مدرن بودن، خود را تنها در به کار بردن قالب نیمایی نشان نمی‌دهد، بلکه حتی در انتخاب مسیر نیز، نو بودن و متفاوت بودن رویکرد شاعر را فریاد می‌زند؛ چراکه شعر مذهبی طاهره صفارزاده، شعری است که با عبور از پل اجتماع، آسیب‌های اجتماعی، دغدغه‌های اجتماعی، اعتراض‌های اجتماعی و تلاش برای اصلاح معایب و مفاسد اجتماعی، خود را به دامان دین می‌رساند و با آن پیوند می‌یابد.

برش

### زندگی صفارزاده در یک نگاه

طاهره صفارزاده، شاعر، پژوهشگر و مترجم ایرانی قرآن بود که در ۲۷ آبان ۱۳۱۵ در سیرجان به دنیا آمد . او برگزیده اولین دوره جشنواره بین‌المللی شعر فجر در بخش نو (سپید و نیمایی) بود. زبان و ادبیات انگلیسی را در دانشگاه تهران خوانده و در آمریکا در رشته نقد تئوری علمی در ادبیات جهان به تحصیل پرداخته بود. به‌جز مجموعه‌های شعر و ترجمه، چند کتاب هم در زمینه نقدی ترجمه از او به چاپ رسیده‌اند. در سال ۱۳۷۱ از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی، عنوان استاد نمونه به وی اعطا شد و سال ۱۳۸۰ پس از انتشار ترجمه قرآن به انگلیسی و فارسی عنوان «خادم‌القرآن» را کسب کرد. او در سال ۲۰۰۵، از سوی انجمن نویسندگان آفریقایی و آسیایی صفارزاده پنجم مهرماه سال ۱۳۸۷ به علت ضایعه مغزی در بیمارستان ایرانمهر تهران بستری و جراحی شد، حدود ساعت ۹ و ۳۰ دقیقه صبح روز ۴ آبان در همان بیمارستان در سن ۷۲ سالگی درگذشت و در امامزاده صالح تجریش به خاک سپرده شد.

مجموعه شعرهای رهگذر مهتاب (۱۳۴۱)، چتر سرخ (به انگلیسی) (۱۳۴۷) طنین در دلتا (۱۳۴۹)، سد و بازوان (۱۳۵۰)، سفر پنجم (۱۳۵۶)، حرکت و دیروز (۱۳۵۷) بیعت با بیداری (۱۳۶۶)، مردان منحنی (۱۳۶۶)، دیدار با صبح (۱۳۶۶) و ترجمه پژوهی اصول و مبانی ترجمه: تجزیه و تحلیلی از فن ترجمه ضمن نقد عملی آثار مترجمان (۱۳۵۸)، ترجمه مفاهیم بنیادی قرآن مجید (فارسی و انگلیسی) (۱۳۷۹)، ترجمه قرآن حکیم (سه زبانه؛ متن عربی با ترجمه فارسی و انگلیسی) (۱۳۸۰) و ترجمه قرآن حکیم (دو زبانه؛ متن عربی با ترجمه فارسی) (۱۳۸۲) از جمله آثار زنده یاد صفارزاده است.

نگاه

## ما و خرده‌ریزه‌های زمان

علی محمدمودب
شاعر

وقتی به چراغ قرمز می‌رسی و ناگاه چراغ قرمز می‌شود می‌توانی صبرکنی تا دوباره چراغ سبز شود و ممکن است یادت بیاید که تو قرار است در ادامه مسیر کاری در آن‌سوی خیابان هم داری و می‌توانی حالا که چراغ این سمت قرمز است همراه این موج ماشین‌ها به آن‌سوی خیابان بروی و مسیرت را بعد از سبزشدن چراغ ادامه بدهی. هوشیاری و سرعت در انتخاب‌ها گزینه‌ای است که می‌تواند روی میز ما باشد و می‌تواند نباشد. وقتی می‌دانیم در یک میدان ورزشی داریم همراه یک گروه فوتبال بازی می‌کنیم هرکدام از حرکت‌های‌مان فکرشده و حساب‌شده است و سعی می‌کنیم بهترین کار را از بدن‌مان بکشیم و بهترین پاس را بدهیم، بهترین جاگیری‌ها را داشته باشیم و در فرصت‌های ممکن سعی کنیم استراحت کنیم تا دوباره وقتی نیاز به مصرف زیاد انرژی شد کم نیاوریم. بیهوده دویدن و گیج زدن در زمین، کار یک بازیکن خوب نیست. بازیکن خوب وقت‌هایش را خوب تقسیم می‌کند و سعی می‌کند بهترین نقش را در کار تیمی ایفا کند اما در زندگی عادی متاسفانه این‌طور نیست.

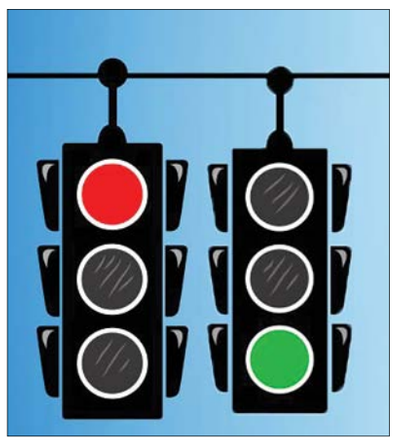

ما حتی وقتی تنهای تنها هستیم جزئی از یک تیم هستیم و نقش‌هایی داریم که اگر درست بازی‌شان نکنیم به مجموعه تیم ضربه می‌خورد و زندگی خود ما هم دستخوش آسیب و بحران می‌شود اما بسیاری از ما به‌سادگی غافل می‌شویم و نقش‌های‌مان را رها می‌کنیم و اهمال‌کار می‌شویم و در نهایت هم به خودمان و هم به مجموعه گروه‌ها و تیم‌های مختلفی که به آنها تعلق داریم صدمه می‌زنیم و خسارت وارد می‌کنیم. بسیاری از چراغ‌قرمزها هستند که ما با خلاقیت می‌توانستیم به‌جای ایستادن پشت چراغ‌قرمز در فاصله صبر و سکوت و چه‌بسا عصبیت چراغ‌سبز موقتی را با دقت بیابیم و به هدف کوچک دیگری در کنار هدف اصلی‌مان برسیم. ما اما آن‌قدر بر هدف اصلی‌مان تمرکز داشته‌ایم که از این یکی هدف غافل شده‌ایم. زندگی اما فرشی است که ریزبافتش را با همین زیرکی‌ها می‌توان تکمیل کرد. چه‌بسا فردای قیامت نگاه مهربانانه به گلی یا همراهی پیری خسته تا آن‌سوی خیابان در فاصله انتظاری ناچار بسیار بیشتر از کارهایی که با طراحی و عزم و اراده قبلی می‌کنیم، دست ما را بگیرد و در ریزبافت زندگی هم چه‌بسا که بافتنی‌بافتن و خواندن یک جزوه کوچک در همین فاصله‌ها فرش زندگی ما را پرنقش‌ونگار کند و موفقیت بزرگ فردای ما را رقم بزند. وقت ما ثروت اصلی ماست. عمر ما همین زمان ماست و همین نفس‌هایی که در این زمان می‌توانیم صرف هرکاری بکنیم. اگر ذهنیت درستی نداشته باشیم در کلافگی بین دو کار زمان‌های ریز بسیاری از دست ما می‌روند و در نهایت در پایان سال ما آدمی هستیم که مثلا بر فرض انجام درست دو کار جدی در روز تعداد کارهای موفق به‌پایان‌رسیده ما بسیار محدود است. پس باید نگاه بهره‌ورانه‌تر و زیرکانه‌تری به زمان داشته باشیم. در فاصله میان هر دو کار و در زمان‌های انتظار پشت چراغ‌قرمزهاست که سفرهای بزرگ زندگی ما به‌تدریج رقم می‌خورند و زیباترین فرش‌های ما به‌تدریج بافته می‌شوند.

پیشخوان

## انتشار کتاب‌هایی درباره روان‌شناسی حافظه

ترجمه کتاب‌های «روان‌شناسی تاریک و روش‌های استثمار» نوشته جوزف گریفیت و «چگونه حافظه بهتری داشته باشیم؟» نوشته مایکل.سی.ملوین با ترجمه مرتضی منشی منتشر شده‌اند. در مقدمه کتاب آمده است: آیا تا به حال به جادوی روان‌شناسی و سوءاستفاده از آن فکر کرده‌اید؟ آیا از این‌که آدم‌ها شما را فریب می‌دهند تا مطابق میل آنها رفتار کنید، خسته شده‌اید؟ آیا از دیگران بهره‌کشی می‌کنید؟ می‌خواهید تکنیک‌های ناشناخته‌ای بیاموزید تا به شکل موثری بر دیگران تأثیر بگذارید؟ روان‌شناسی اغواگرایانه که به آن روان‌شناسی تاریک نیز می‌گویند؛ به هنر کنترل و دستکاری ذهن مردم می‌پردازد. این درست است که روان‌شناسی بر رفتار انسان‌ها تمرکز دارد و اندیشه‌ها و رابطه‌ها و کنش‌ها را دربر می‌گیرد اما روان‌شناسی تاریک، روی دیگر سکه است و مبتنی بر روش‌هایی است که مردم برای متقاعد ساختن، تحریک و برانگیختن دیگران به‌کار می‌گیرند تا مطابق میل آنها رفتار کنند./ایسنا

رویداد

## برگزاری نشست‌های ادبی «فانوس خیال»

کتابخانه قیصر امین‌پور باهدف نهادینه کردن فرهنگ مطالعه و کتابخوانی و آشنایی نوجوانان با شعر و ادب فارسی، نشست ادبی «فانوس خیال» ویژه نوجوانان را با حضور کارشناس برنامه برگزار می‌کند. در برنامه این هفته فانوس خیال کارشناس حوزه ادبیات کودک و نوجوان مریم بهروزی به نقد و بررسی کتاب، داستان کوتاه، معرفی عناصر داستان و... می‌پردازد. علاقه‌مندان برای شرکت در برنامه و کسب اطلاعات بیشتر، می‌توانند به خانه فرهنگ مهرآباد واقع در مهرآباد جنوبی، خیابان شهید گزل‌خو، کوچه شهید اصفهانی مراجعه کنند.

نشست‌های فانوس خیال ساعت ۱۲ پنجشنبه هر هفته برگزار می‌شوند. کتابخانه قیصرامین‌پور در ۱۳ آبان ۱۳۷۵ به مناسبت روز دانش آموز افتتاح گردید و در ناحیه۲ منطقه۹ شهرداری تهران در محله مهرآباد جنوبی واقع شده است. با تاسیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، این مرکز نیز همانند سایر مراکز فرهنگی هنری زیر نظر منطقه ۹ وابسته به سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران اداره می‌شود. در دی ماه ۱۳۸۸ کتابخانه مهرآباد به کتابخانه قیصر امین پور تغییر نام داد./مهر

قاب

## منابع مکتوب ساخت فیلم «آقا مهدی زین‌الدین»

**دوره سی و نهم فیلم کوتاه تهران درحالی شب گذشته به کار خود پایان داد که در آن خانه کتاب و ادبیات ایران به عنوان یکی از حامیان برگزاری این رویداد فیلم «آقا مهدی زین‌الدین» را به عنوان برگزیده گروه داوری خود معرفی کرد.**

**این فیلم به کارگردانی سجاد معارفی تولید شده و در آن از دو کتاب «تنها زیر باران» و جلد پنجم مجموعه «نیمه پنهان ماه» به عنوان منابع اصلی تحقیق اثر استفاده شده بود. کتاب نیمه پنهان ماه شامل زندگی‌نامه و خاطراتی از شهید مهدی زین‌الدین است که از زبان همسروی بیان شده است. همچنین کتاب تنها زیر باران زیرمجموعه‌ای از چند روایت در قالب خاطرات درباره مهدی زین‌الدین است که از زبان خانواده و همرزمانش بیان شده است.**